

2. Інформація про результати вивчення роботи структурних підрозділів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів в Одеській області

Відповідно до пункту 14 Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 684 (далі – Порядок), контроль за веденням обліку дітей дошкільного та шкільного віку в частині реалізації структурними підрозділами повноважень, визначених цим Порядком, здійснюють Державна служба якості освіти України, її територіальні органи, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Відповідно до пункту 14 Порядку, підпункту 11 пункту 4 Положення про Державну службу якості освіти України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168, (пункту 8 розділу II Положення про управління Державної служби якості освіти в Одеській області, затвердженого наказом Державної служби якості освіти України від 03 липня 2019 р. № 01-11/30) на виконання плану роботи Державної служби якості освіти на 2020 рік упродовж листопада-грудня 2020 року у всіх регіонах України (крім Луганської області) проведено вивчення роботи структурних підрозділів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в частині ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів. В Одеській області до складу робочої групи увійшли представники управління Державної служби якості освіти в Одеській області та Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації.

Вивченням було охоплено 114 адміністративно-територіальних одиниць (60 у міській місцевості, 54 – сільській); в Одеській області охоплено 6 адміністративно-територіальних одиниць (2 у міській місцевості, 4 – сільській). У ході вивчення відвідано 331 заклад освіти, з яких 193 заклади загальної середньої освіти та 138 закладів дошкільної освіти, в Одеській області було

відвідано 12 закладів освіти, з яких 6 закладів загальної середньої освіти та 6 закладів дошкільної освіти.

Згідно з пунктом 4 Порядку районні, районні у містах держадміністрації та міські, селищні, сільські ради, їх виконавчі органи (далі – Уповноважені органи) із залученням відповідних територіальних органів Національної поліції та служб у справах дітей організують ведення обліку дітей шкільного віку. Облік дітей дошкільного та шкільного віку ведеться в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці (району, міста, району у місті, селища, села).

Облік дітей дошкільного віку здійснюється шляхом збору кількісної інформації від закладів дошкільної освіти про їх вихованців та даних, які надаються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Ведення обліку дітей шкільного віку, які проживають чи перебувають в межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць, здійснюється шляхом створення реєстру даних про них. Для цього Уповноваженими органами визначено структурні підрозділи (посадові особи), відповідальні за створення та постійне оновлення реєстру (далі – Структурний підрозділ) та закріплено території обслуговування за закладами загальної середньої освіти, що належать до сфери їх управління.

Так, прийнято відповідні рішення виконавчих комітетів Одеської та Южненської міських, Маяківської та Дальницької сільських, Ширяївської селищної рад; розпорядження Миколаївської райдержадміністрації.

Результати вивчення засвідчили, що більшістю Уповноважених органів у цілому створено умови для організації та ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, передбачені пунктом 5 Порядку:

- в 95% адміністративно-територіальних одиницях, що були охоплені вивченням по Україні, закріплено території обслуговування за закладами загальної середньої освіти; в 6 з 6 (100%) адміністративно-територіальних одиницях, що відвідані в Одеській області, забезпечено закріплення території обслуговування за закладами загальної середньої освіти;

- в 75% адміністративно-територіальних одиницях, що були охоплені вивченням по Україні та в 5 з 6 (крім м. Одеса) адміністративно-територіальних одиницях, що відвідані в Одеській області створено реєстри даних дітей шкільного віку, які проживають чи перебувають в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці (далі – Реєстр);

- в 85% адміністративно-територіальних одиницях, що були охоплені вивченням по Україні, відповідними розпорядчими документами визначено Структурні підрозділи, відповідальні за створення та постійне оновлення Реєстру. Здебільшого такими Структурними підрозділами є органи управління освітою. У окремих випадках Структурними підрозділами визначено служби (відділи) у справах дітей, відділи соціального захисту/соціальної роботи або окремі відповідальні особи, а також є приклади, коли обов'язки по формуванню та веденню Реєстру покладено на відділ державної реєстрації з наданням доступу відповідному органу управління освітою. В 5 з 6 (крім Дальницької сільської ради) відвіданих адміністративно-територіальних одиницях Одеської області визначено Структурні підрозділи, відповідальні за створення та постійне оновлення Реєстру. Такими Структурними підрозділами є органи управління освітою.

З метою реалізації прав дітей дошкільного та шкільного віку на здобуття освіти у 74% адміністративно-територіальних одиницях відвіданих по Україні забезпечено взаємодію між Структурними підрозділами та територіальними органами Національної поліції та служб у справах дітей, спеціальними установами та закладами, які здійснюють їх соціальний захист і профілактику правопорушень, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та закладами освіти.

В Одеській області лише в місті Южне та селищі Ширяєве забезпечено відповідну взаємодію. Водночас рішенням виконкому Одеської міської ради зобов'язано структурні підрозділи надавати органу управління освітою тільки кількісну інформацію про дітей шкільного віку, що унеможливорює створення та ведення Реєстру.

Заклади загальної середньої освіти, що відвідані в Одеській області, ведуть облік учнів за допомогою інформаційної системи управління освітою (далі - ІСУО) (крім Дальницької сільської ради), заклади дошкільної освіти здійснюють облік дітей у відповідних журналах, а заклади дошкільної освіти 2 адміністративно-територіальних одиниць (м. Одеса та м. Южне) обліковують вихованців ще й у ІСУО.

Відповідно до пункту 10 Порядку відвідані заклади загальної середньої освіти в Одеській області подають органам управління освітою дані про всіх учнів та вихованців, які відвідують ці заклади, щорічно на початок вересня.

Закладами освіти здійснюється контроль за відвідуванням учнями навчальних занять та встановлюються причини відсутності учнів. Забезпечується інформування територіальних органів Національної поліції та служби у справах дітей у разі відсутності учнів, які не досягли повноліття, на навчальних заняттях протягом 10 робочих днів підряд з невідомих або без поважних причин. Водночас, заклади загальної середньої освіти Маяківської сільської ради інформують лише орган управління освітою Маяківської сільської ради.

В 5 з 6 адміністративно-територіальних одиницях, крім села Дальник, здійснюється контроль за веденням обліку вихованців та учнів закладами освіти. Відповідні питання розглядаються на засіданнях виконкомів відповідних рад, нарадах структурних підрозділів, керівників закладів освіти.

В Одеській області лише 2 від загальної кількості відвіданих Уповноважених органів, в повній мірі забезпечують ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів відповідно до вимог Порядку. Позитивний досвід з цього питання є в Ширяївській селищній та Южненській міській радах Одеської області.

Таким чином, під час вивчення виявлено ряд проблемних питань у діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в частині ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, що негативно впливають на забезпечення реалізації права дітей на здобуття повної загальної середньої освіти.

1. Відсутність Реєстрів дітей шкільного віку, які проживають чи перебувають в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці, або їх неналежне ведення.

В ході вивчення зазначеного питання по Україні зафіксовано значну кількість порушень щодо роботи з Реєстром, зокрема є адміністративно-територіальні одиниці, де Реєстри не оновлюються, не здійснюється обробка даних про дітей та внесення відповідних змін і доповнень у терміни, передбачені Порядком, дані про дітей вносяться та видаляються з Реєстру з порушенням вимог Порядку.

Так, облік дітей шкільного віку, які проживають чи перебувають на території міста Одеси не здійснюється. У м. Одеса у модулі «Облік дітей», що доступний в ІСУО, ведеться Реєстр виключно учнів, які навчаються в закладах освіти комунальної форми власності, тобто обліковуються лише ті учні, які приступили до навчання.

2. Покладення обов'язків щодо організації та ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку на педагогічних працівників закладів освіти.

Усупереч вимогам пункту 7 Порядку в 17 (15%) адміністративно-територіальних одиницях по Україні до організації та ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку залучаються педагогічні працівники закладів освіти, зокрема, в Дальницькій сільській раді в Одеській області.

3. Порушення вимог законодавства та неточності під час внесення даних до форм державної статистичної звітності.

Оскільки, в м. Одеса здійснюється облік учнів лише закладів загальної середньої освіти комунальної форми власності, у звітності не враховано учнів приватних закладів освіти, закладів освіти обласного підпорядкування та державної форми власності, які функціонують на території міста.

В Миколаївському районі, Ширяївській та Маяківській ОТГ звітність за формою -77-РВК «Звіт про кількість дітей шкільного віку» формується відповідальними особами органів управління освітою не на підставі даних реєстру дітей шкільного віку, а за інформацією закладів освіти.

4. Відсутність скоординованих дій щодо обліку дітей між Структурними підрозділами, службами у справах дітей, спеціальними установами та закладами, які здійснюють їх соціальний захист і профілактику правопорушень, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та закладами освіти.

В Одеській області рішеннями виконкомів лише Южненської міської та Ширяївської селищної рад зобов'язано інші структурні підрозділи надавати органу управління освітою дані дітей шкільного віку, що проживають на відповідній території.

У м. Одеса Структурному підрозділу надається лише кількісна інформація про дітей шкільного віку.

Проблема налагодження дієвої співпраці між Структурними підрозділами та територіальним органом Національної поліції та службою у справах дітей є спільною для більшості великих міст України.

Крім того, Державною службою якості освіти виявлено порушення в частині закріплення територій обслуговування за закладами загальної середньої освіти для реалізації права дітей на освіту. Також стало відомо про недотримання вимог Закону України «Про захист персональних даних» під час ведення Реєстрів деяким Структурними підрозділами. Під час вивчення в Одеській області зазначених порушень не виявлено.